

ALSÓLENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K
Fél évre 4 „
Negyed évre 2 „
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

OSZESZLY M. VICTOR.

Laptulajdonos és kiadó:

BALKÁNYI ERNŐ.

Telefonszám: 13.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Balkányi Ernő könyvkereskedésében Alsólendva.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Nyitlér sora 1 korona.

A falu megfojtja a várost

Alsólendva, október 9.

A mai modern kapitalizmus korában a város jelenti a magasabb műveltséget, a jobb megélhetést, a bőségebb keresetet. A városba település szociális emelkedésnek számít. Minden kétséget elnémít erre nézve a városba tömörülés világraszóló jelensége. A faluról végeneküli bevándorló folyam van állandóan utban a városok felé, ahol jobb megélhetés vár a jövevényekre. A vidék pedig, különösen ahol a föld nagy része nagybirtokosok kezén van, egyre jobban néptelenedik: az egymást követő népszámlálások folyton kevesbedő lakosságot találnak.

A világháború sok mindent visszajára fordított. Ha eddig a város uralkodott gazdaságilag a falun, a világháború folytán a város a falu uralma alá került. Az élelmiszerek rettenetes drágasága fenekestől fölforgatta a megélhetési viszonyokat. Ha eddig szociális emelkedést, könnyebb megélhetést jelentett a városba település, mostanában az ellenkezőt tapasztalhatjuk: az emberek a városokból elkiváncognak falura, ahol összehasonlíthatatlanul könnyebb a megélhetés.

A háború óta a városi és falusi ember jövedelemarányai óriási eltolódáson mentek át. A városi ember jövedelme egyáltalán nem emelkedett, sőt nagyrészt csökkent; viszont a falusi ember jövedelme, ha csak egy talpalattnyi földdel bír is, akár tulajdon, akár bérelt legyen az, legalább duplájára emelkedett.

Tudvalevő dolog, hogy minél kisebb jövedelme van egy városi embernek, annál nagyobb hányadrészét költi el élelemre, annál kevesebb marad lakásra, ruházatra, kulturális kiadásokra. Minél több jövedelme van valakinek, annál kisebb hányadát költi élelemre, annál többet minden egyébbe. Az élelmiszerek hallatlan emelkedése arra kényszeríti most a városi lakosság zömét, a kisebb jövedelmű embereket, hogy kulturális igényeit a legkisebbre szállítsa le, hogy mindarról lemondjon, ami a városi életet kívánatosítja.

Hogy ez mennyire így van, ez alkalommal nem statisztikával, nem bonyolult okoskodással, hanem egy egyszerű példával akarjuk megvilágítani.

Vegyük példának egy kétezernégyszáz korona évi fizetésű városi hivatalnokot, aki havonta — adó, nyugdíj stb. levonásával — 190 koronát kap kézhez. Nézzük, mit lehet Alsólendván — tehát nem is nagyvárosban, hanem kisvárosban — a falu termékeiből ennyi fizetésből megvásárolni:

Vehetünk rajta például 47 kiló marhahúst, vagy 40 kiló sertéshúst. Vagy ha úgy tetszik, lehet rajta venni 8 darab tömött

ludat. Ha nincs ilyen nagy igényünk, vehetünk rajta 28 kiló disznózsirt. Valóban, kell-e a mai állapotnak jobb jellemzése, mint hogy egy 2400 korona évi fizetésű, tehát az ugynevezett „jobb“ állású ember egész havi munkájával 8 libát tud a falutól megváltani, hogy egy napi munkájának fejében nem képes egy kiló disznózsirt megvásárolni, hogy egész évi keresete megtesül egy pár hizott disznóban!

De végre nem muszáj husevőnek lenni. Igaz, az orvosi vélemény szerint a sokat ülő, erős szellemi munkával foglalkozó városi embereknek föltétlenül szükséges a husétel. De most kivételes állapotok vannak. Lehet tejfel, tojással, kenyérral táplálkozni. Lássuk, mit lehet ezekből egy „jobb“ hivatalnok havi fizetésén beszerezni:

Lehet rajta venni Alsólendván — ha ugyan lehetne — 750 liter tejet, tehát amennyit egy jól tejelő tehén 40 nap alatt ad. Maholnap, ha a tej ára még egy kicsit emelkedik, már oda jutunk, hogy egy fejőstehén napi termelése annyit fog érni, mint egy „jobb“ hivatalnok napi munkája.

Avagy számoljunk buzában. Egy másza buza ára most 35 korona 50 fillér. A jobb hivatalnok havi fizetésén tehát meg lehet vásárolni 5 métermáza búzát. Vagyis közepes termés mellett egy kis földsarok, egy félhektári terület termését.

Vége nélkül lehetne szaporítani ezeket a példákat. De bármilyeket nézzük is, ríki-tóan szembe tűnik a városi és falusi munka eredményének hihetetlen aránytalansága. Hogy éppen egy 2400 korona jövedelmű hivatalnok munkáját vettük fel, ez véletlen. A hivatalnokok zöme, a tanítók, a dijakok, a kereskedelmi alkalmazottak, a munkások nagy többsége, szóval a városi lakosságnak mintegy 85 százaléka ennél is kevesebbet keres.

A falusi földmivelő és a városi ember keresetének olyan aránytalansága mutatkozik, amely túrheterenné teszi a városi életet. Az a falusi kisgazda, akinek pár hold földje van, amelynek termését állathizlalásra használja föl, manapság több jövedelemmel bír, mint egy középiskolai tanár, vagy egy járásbíró. A mai állapot megöli a városi kultúrát, mert lehetlenné teszi a városi ember számára, hogy jövedelméből bármily kis részt is kulturális kiadásra fordítson. Míg a föld boldog tulajdonosainak jövedelme nagy ugrásokban emelkedik, míg a falu pénzben duskálkodik, addig a város koldussá lesz, népe kiéhezett, egészsége a hiányos táplálkozás miatt megromlik. A falu megfojtja a várost!

Viszont a falusi termelő lakosság helyzete rohamosan megjavult. Ha egy kisgazda saját szükségletén felül évente két hizott disznót tudott eladni, két év előtt kapott érték 500 koronát, most kap érték 1500 koronát. Iparcikkekre, kulturkiadásokra

tehát az idén 1000 koronával több áll rendelkezésére, mint tavaly — két darab sertés után. Óriási összeg ez, a jövedelemnek soha, semelyik téren sem tapasztalt hirtelen emelkedése. Mivel pedig az élelmicikkek drágasága egyhamar nem fog véget érni, sőt féltő, hogy még inkább emelkedni fog: a jövedelemnigoszslásnak ezzel az eltoldódásával, a falu gazdasági felülkerelkedésével zental számolnia kell a városnak.

A régi háborúk hadseregei és embervesztégei.

A régi időkben a háborúk borzalmasabbak és véresebbek voltak, mint a mostaniak s az embervesztésük sokkal nagyobb volt a mostani hadjáratokénál. Ez az állítás első tekintetre különösnek tetszik, de minden rendelkezésre álló adat ezt igazolja, figyelembe véve mindenkor az arányszámot, mely a mostani és a régi hadseregek közt fennáll.

A régi háborúk seregei sokkal kisebbek voltak a mostaniaknál. Kevesebb volt a népesség összetetborozott zsoldoshad volt olyanformán, mint most Anglia vásárolja a katonákat. Egyedül a rómaiaknál volt kötelező katonai szolgálat és ilyenformán nagyobb haderővel rendelkeztek. A legnagyobb hadserege Antoniusnak volt, aki a parthusok ellen 200.000 embert vezetett. Cézárnak legnagyobb hadserege csak 120.000 főből állott. A régi időben a legnagyobb hadsereg a catalaunumi mezőkön ütközött meg 451-ben. Attilának hadserege több mint félmillióból állott, ellenfelé, Aetiusé szintén ennyit számított. Ez volt a legvéresebb eldöntetlen ütközet, melyről a történelem megemlékezik. Reggeltől késő estig folyt a harc borzalmas kéztetésben s mire visszavonultak éjszakai pihenőre a fáradt harcok, a holtak és sebesültek megszámlálhatatlan ezrei fedték a csatateret. Aetius reggelre kelve elvonult hadseregével, Attila pedig még két napot várt s aztán ő is eltávozott ellenkező irányban.

Ebben a harcban a két félnek körülbelül kétszáz ezer főnyi vesztesége volt. Ez óriási embervesztés a kéztetésaharc szükségserű következménye, hol minden embernek megvan a maga ellenfele, kit legyőzni, árthatatlanná tenni igyekeznek, hol nincs kegyelemadás, elfogás, csak a halál. Aztán azt sem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a sebesült is — ha csak nem olyan sérülése volt, hogy maga talán visszamehetett a táborba — föltétlenül elpusztult, mert ha a győztes összeszedte is a harc után, a kezdetleges kezelés soha sem állította talpra.

A kereszties hadjáratokban, mely 1096-tól 1192-ig tartott, aránylag kis seregek működtek. 2000—20.000 seregek harcoltak, csak egyedül III. Konrádnak volt 70.000 főből álló serege, amellyel a szeldsukokat megsemmisítette, de erősen megfogyatkozva hozta vissza embereit.

1453-ban Konstantinápoly elfoglalása óriási emberáldozatot követelt. A győzelmes törökök 60 ezer foglyot ejtettek, a halottak száma pedig

ennél is több volt. A mohácsi csata, mely Magyarországot hosszú időre eldöntötte, huszezer jó vitézünk életébe került.

Maregnónál 35 ezer osztrákkal szemben 30 ezer francia állott s ez ütközet végén a franciák 6000 embert, tehát husz százalékot, az osztrákok pedig 7700 embert, vagyis 20 százalékot vesztek. — Jénánál 70 ezer porosz és 45 ezer francia mérkőzött. A poroszok vesztesége itt 23.100 ember volt, vagyis majdnem egyharmada pusztult el a seregnek. A franciák vesztesége 9 százalékot tett ki.

Eylounál 72 ezer főből álló orosz sereg küzdött 53 ezer főnyi francia sereg ellen. Az oroszok ugylátszik már akkor sem kímélték embereiket, legalább az aránytalanul nagy veszteségből arra lehet következtetni. Az oroszok itt 30.960 embert vesztek, tehát a harcok 43 százaléka pusztult el, míg a franciák 18 százalékot, vagyis 9540 embert vesztek.

A Waterloo csatában a szövetségeseknek 156 ezer katonájuk volt s ezzel szemben Napoleon 72 ezer harcost állított. Ez is véres harc volt; a szövetségesek 31-ezer, a franciák pedig 26 ezer embert vesztek. Solferínónál a 150 ezer főből állott osztrák sereg csak 8750 embert veszített, vagyis csak hat százalékot, míg a 125 ezer főnyi francia seregből 22.500 embert lett harc képtelen. Az 1870-iki német-francia háborúban a Froeschwiller melletti ütközetben a 120 ezer főnyi német seregből 8400 lett harc képtelen, vagyis 7 százalék; a 38 ezerből álló francia sereg ekkor 6080 embert, tehát 16 százalékot veszített.

Ujabbán a népek csatájánál, vagyis Lipséc-nél állottak szemben nagyobb seregek. Napoleon hadserege itt 250 ezer főnyi harcost számílt a szövetségesek 430 ezer főnyi hadával szemben.

A modern, milliós hadseregek első felvonulását az orosz-japán háborúban szemlélhettük. Mukdennél a 350 ezres orosz sereg 70 ezer embert, vagyis 20 százalékot veszít, míg a japánok 300 ezres hada 42 ezer embert, vagyis negyven százalékkal fogy a csaták után. Liao-Yangnál 95 ezer orosz 11.400 embert veszít, a százezernyi japán sereg pedig 19 ezer harcost.

A most dúló háborút nem hiába nevezzük világháborúnak, mert a fent közölt számadatok szinte eltörpülnek a mostani hadseregek óriási csatáinak eredményei mellett. Most egy harc nem pár óráig tart, hanem hetekig is elhúzódik, míg

a döntést kieroszakolják. Hindenburg tannenbergi és mazuri győzelmei például az ellenségnek száz-ezren felüli halottjába és közel 150 ezer fogolyba kerültek. A görlicei áttörés óta pedig az oroszok néhány százezer embert vesztek.

Harctéri napló.

Írja: VLAY IMRE.

V.

Junius 15. Waniovice, Pyniani... Az utóbbi helyen felosztották a marsbataliont. Minden embernek meg lett mondva, hogy melyik századhoz fog tartozni a fronton. Kissé kelemetlen volt ugyan a dolog, mert a régi megszokott legénységéből csak egypár jutott hozzám; pedig hogy szerettek volna velem jönni!... hiszen én tanítottam, buzdítottam s ha kellett: vigasztaltam őket otthon Kanizsán s hazulról ideig; ismerték még a szemem hunyorítását is. Belenyugodtunk a megváltoztathatatlanságba.

Egy másik kelemetlenség! Nagy Sanyikát, az én kis katonámat, a regiments-adjutáns kapitány ur nem engedte tovább azon egyszerű megokolással, hogy: „Gyereknék otthon a helye! Üljön az anyja szoknyáján!” — Szegény kis Sanyi, ugy sirj, hogy el kellett válnunk... Dehát parancs: parancs!

Kaptam 78 embert, kiket a fronton át kellett adnom az ötödik századnak. Éjszakára egy nyomorult polyák viskóban húzódtam meg s a padon alva töltöttem az éjszakát. Reggel egy fél kenyéret vettem egy fél liter tejet. A pénz nem fogadták el. Kezdünk visszatérni a csere-korszakba...

Junius 16. Reggel 4 óraker indulás a frontra: Kornalovicen és Lonkán keresztül Dorosowba. Állásunk egy kis mocsár szélén, a Bistryca partján volt, rendesen kiéptet és drótakadallyal megerősítve. Hátunk mögött Hrusow, előttünk Tynow falvak; az orosz állások 7—800 lépésre vannak tőlünk.

Junius 17. Az első éjszakám a fronton! — Reggel kaptuk a hivatalos jelentést: Hindenburg 31 ezer oroszot fogott. Az oroszok visszavonulóban vannak. — Tegnap este sokáig nem tudtam elaludni, a folytonos puffogtatás ebrén tartott. Még nem szoktam meg!

Délután tüzeink löktek. Egy orosz gépfegyvert üttek el az orunk elől, mely igen kelemetlenkedett az éjszaka. Nem is olyan rettetes az ágyúszó, mint gondoltam (talán azért, mert a miénk!) Éppen úgy dördül, ép úgy sivít, mint odahaza a viharágyú. (Később megtanultam ismeri... Ezek csak a pikkoló-haubicok!) A gépfegyver épügy kerepel, zakatol, mint nagypónteken a jó öreg kereplő az én „bádogtornyos” falumban, csak jobban siet, szaporább a nyelve. De nem kelemes hang, mondhatom: ideges lesz tőle

az ember! — A II-ik cug parancsnoka vagyok. Éjjelre támadást várunk...

Junius 18. Az oroszok megszöktek az éj homályában. A baka azt mondja erre, hogy „meglőggott a ruszki.” Hajrá, utánuk! Egy felóra alatt úreskek gondosan megásított és megerősített állásaink. Marsolunk. Ütközben kapjuk a jelentést, hogy az oroszok Grabowon előtt egy erdőszélen foglaltak állást és hogy a Dnyeszterre támaszkodva van nekik egy 60 fok alatt szögölő oldal-állásuk is, melyet egy fúza-sor fedett.

Délután 2—3 óráig tüzérésgünk lötte az orosz állásokat, mely után gyalogságunk fejlődött fel. En cugommal a szélső-jobb szárnyon voltam, saját jobbszárnyammal a folyóra támaszkodva. Tőlem jobbra a tulsó parton a VI. század volt.

Vorwärts! Óriási golyózápor az orosz állásokból. Gépfegyver kattogása és puskaropogás közt beértünk 800—1000 lépésnyire, ahol a terep szűkülni kezdett, ugy, hogy jónak láttam a fél cugomat rezerválni. Közben eszembe jutott, hogy jó volna evvel a fél cuggal a vízmederben megnezni: mi van a fúza-sor mögött. Sikerült két-száz lépésre megközelítenem az orosz oldal-állást s láttam, hogy tele van oroszral. Mit tegyek?! Ha visszavonulok, esetleg észrevesznek és lelővöldöznek bennünket. Eh, katonák vagyunk, inkább előre! Ha kell, haljunk meg! — Felmásktunk a partra. Embereimnek — 32-en voltunk — megmondtam, hogy ha fűttingetek: sortüz.

Suttogtam a kommandót:

— An, feuer!

Brumm!! Fűtty: Brumm!! Így ment ez ötször egymásután.

— Laden! — figyeltem az oroszokat. Azok egész paffok lettek. A gépfegyveres lött ugyan rank, de nekünk kitűnő dekung volt a magas vízpart. Mikor a gépfegyver elhallgatott: ismet nehéz, sulyos sortüzeket adtam le. Közben a VI és VIII. század is beért 300—350 lépésre. Ekkor már forrt a vérem, nem bírtam bent maradni a dekungban; kiugrottam és elordítottam magamat:

— Vorwärts! Előre magyarok! — Ezzel megindul az ember-lánc, melynek minden szeme jó zalai, kemény zalai fiukból volt. Egy hatalmas, egetfeszítőön örült, harcillázótló érces rivalgó: „Hurrá! Éljen!” és beérjük egy pillanat alatt a kirőphátróló távolságot. Időközben a bajonétek köréppenkel, fel a fegyverre és vérszomjas csillogással szegeződnék az oroszoknak. Amazok látván, hogy nem babra megy a játék, fel a kezeket, megadták magukat! Az orosz fázik a magyar szuronytól. Van is oka rá... Az eredmény 640 fogoly és 4 gépfegyver volt. Isten ne vegye vétkemül, de én is agyonlöttem egy muszkát. Gépfegyverre fenn volt a fán és onnan kátogott le reánk. — Ez volt az első sikerem, melyért a II-ik osztályon ezüst érmet kaptam. Mi lesz ezután?!...

(Folytatom.)

Templomban.

Körülnezek... Itt a nyomorultak serege,
Ide menekülnek enyhülést keresve...
Vergődnek, de mégis megelégedettek,
Reménykedve fordul szemük az Egeknek.
Csak szivemben nincs már a hitnek lángja rég,
Oh csak én is, én is imádkozni tudnék!

Hittem én is egyszer... Virág fakadáskor —
Áhitattal tudtam imádkozni akkor;
De a kegyetlen sors szivemet megrontá,
Derű, sugár helyett borot, felhőt vont rá!
Ézért nincs szivemben a hitnek lángja rég,
Pedig szeretném, ha, imádkozni tudnék!

Kétkedő pogánnyá lett a hívő lélek,
Nagyon sok bajával megrontott az élet;
Könnyeim csorognak megrázó kinomban,
Keresem az Istent, ha jó: merre, hol van?
Csak szivemben nincs már a hitnek lángja rég,
Pedig szeretném, ha imádkozni tudnék!

Itt állok: szomorun, elhagyva, egyedül,
Ugy érzem, hogy minden fölöttem romba dől;
...Nincs senki, nincs semmi, a sebeim nyitva,
Utamra hull a vér az éles kavicsra...
Ézért nincs szivemben a hitnek lángja rég,
Oh csak én is, én is imádkozni tudnék!...

(Paesa)

Tóth Irénke.

Ábrándok.

Írta: HAVEL EDE.

„Ábrándozás az élet megrontója,
...És mi mégis mindig ábrándozunk.”

Egy barátom beszélte nekem —:

— E szavakat olvastam egy fiatal leány emlékkönyvében valamikor nagyon régen. Akkor még ifjú valék és bohó, — tele ábránddal, fogékony minden iránt, ami szép, rajongója mindennek, ami esztetikus, — lelkesedni tudtam minden művészetért, színház, zene, irodalom és képzőművészet hűséges látogatója, hallgatója, olvasója, illetve bámulója voltam. Az emlékkönyvet egy verssel gazdagítva adtam vissza bájos tulajdonosának:

Van egy utca valahol,
Való-e, vagy álom?
Való, mert a köveit
Nap-nap után járom.

Van egy utca valahol,
Való-e, vagy álom?
Álom, mert a köveit
Virágozni látom.

Van egy utca valahol,
Ha való, ha álom...
A boldogság útja az,
Amikor én járom.

Kíváncsi vagy nemde,
Ez az utca hol van?
Hogya való, akkor nálam
Te tudod azt jobban.

Hogya álom, akkor
Ne is tudj Te róla...
Hadd maradjak magam
...Az ábrándozója!

Az emlékkönyv tulajdonosával a székesfőváros egyik elite-bálján, a „Katrolika Kör” helyiségeiben ismerkedtem meg, — tizenöt éves volt akkor ő, én pedig huszonegy! Bemutattatásom után nem létezett több leány számomra a teremben, kivirágos-kiviradatik csak vele foglalkoztam, — s hogy én sem lehettem közömbös számára, gyanulhattam abból, hogy engedelmével nevem került táncrendje minden száma mellé. Szép volt, mint a nyíló róza, szellemes, mint egy istennő, okos — amennyire okos egy fiatal leány csak lehet. A bálon cseréltük ki az első emléktárgyakat, hajából kaptam egy krizantémumot gomblyukamba, — én elefántcsont legyező-jére írtam e szavakat: „Legyen élete virágos kert, melyben örök tavasz honol.”

Barátom! Sem azóta, sem azelőtt mulatság számomra jobban nem sikerült. Mintha álom lett volna csak, oly tűnemenyes gyorsasággal multak az órák! Megvirradt. A társaság oszladni kezdett. Szivem tele volt érzelmekkel... tele szerellemmel... Mikor a teremből édes anyja társaságában távozott, én lekísértem őket a reájuk

HIREK.

A magyar nemzet erejébe

vetett hit és bizalom megteremtette eddig a gyümölcsseit. Kitiűnt, hogy Magyarországra erőteljes, ifjú nemzetet zár koszorús hegyeitől övezve a Duna-Tisza tája közé, amelynek fiai legendás hősiességgel hordozták meg zászlóikat a világháború véres harcerein s a dicsőség koszorujából a nagy nemzeteknek kijáró rész illeti meg őt.

Példátlan volt azonban a nemzet anyagi erejének áldozatkészsége is, amellyel a szegénynek hirdett ország minden fia hazafias lelkesedéssel vitte aranyait és fillereit a Haza oltárára s a két hadikölcsön pártatlan sikerével lehetővé tette a hadvezetés és az ország háborús adminisztrációjának minden fennakadás nélkül történhető erőfeszítését. Az eredmény meg is mutatta, hogy az áldozatkészség kicsoda politikai és harctéri sikereket juttatott a szövetséges központi hatalmak nemzeteinek s kicsoda presztizst szerzett a nagy magyar névnek.

Győzelmes seregeink messze Oroszország szívében nyomulnak előre. Elérkezett a nagy dráma harmadik felvonása, az utolsó erőfeszítés, amely világrengető győzelmet s ennek nyomán évszázadokra szóló jólétet biztosít anyagi és szellemi téren a győztes nemzeteknek, közben nem utolsó sorban a megfjordott, lelkes magyarnak.

Most tehát mindenki a végső eredmény nagy mámorán csüng s áldozatkészsége acélosabb, mint valaha.

Ez a szellem meg fog nyilvánulni bizonyosan a harmadik hadikölcsönnél is, amelyet a kormány a jövő héten fog kibocsátani. A magyar nemzet hazafias kötelezettségeljesítésébe és sokszor kipróbált áldozatkészségébe vetett hitünkre építve ezáltal is bízunk az új gazdasági erőpróba sikerében, hogy most, amikor a nemzet az anyagiakban nem áll utolsó helyen, minden erejével sikra száll a végső győzelem érdekében...

várakozó hintőhöz, — s ahogy elrobogtak, úgy éreztem, hogy eszemet, szívemet elrabolták...

Ábrándoktól mámoros fővel tértem a bátról háza. Azután három évig keveset találkoztunk, Ő a tanítóképzőt végezte, én hivatalba jártam. Édes anyja egy-egy táncvigalomban látogatását engedte meg számára, azon természetesen én is jelen voltam. Évente néhány hangverseny a zenakademián és néha-néha az infúliás nagymise a Mátya-templomban volt még találkozásunk helye és ideje — De mondókámat most már rövidre szabom. Később völgyéne lettem. Életem legboldogabb napjai voltak ezek. Szerelmeiről, boldogságról regélt akkor fű, fa, erdő, mező, színház, hangverseny, bálterem, kocsyalaplya... minden, minden, ahol megfordultunk...

S még később — feleségem lett. S a vége mi volt? ... Elváltunk! Ennek a történetét talán máskor mondom el neked...

... Ami való volt, abból álom lett!

Aki Budapestre utazik, nézze meg a Pasaréti lövészárkot! Az ország egyetlen hadilátványossága!

A zalabaksai véres vasárnap.

— Saját tudósítónktól. —

Vasárnap este véres verekedésnek volt a színvalse a járásunkhoz tartozó Zalabaksa község, melyet három — berugott állapotban levő — 18 éves fiatal néptelkő rendezett a Baka-féle vendéglőben. A verekedésnek egész sereg sebesültje van, kik közül az egyik majdnem áldozata lett a csatározásnak: egy konyhakéssel hatalmas szurást kapott a hasába s ájultan maradt a harc színhelyén. — Az esetről zalabaksai tudósítónk a következőket jelenti:

Kajcsa Gyula molnárszegéd, Borsos Kálmán és Molnár János 18 éves zalabaksai legények (mindhármán besorozott néptelkők) f. hó 3-án délután elrándultak a Csesztreg község közelében levő Osvald-féle vendéglőbe, a hol cigányzene mellett nagy mulit csaptak. A mulatság a kora este órákig tartott, akkor a legények magukhoz vették a cigányokat s ének- és zene szóval megindultak Zalabaksa felé. Útközben Baksán nagy lármával be akartak térni a Király-féle vendéglőbe, de a tulajdonos — látva, hogy részeges — kiutasította őket. A legények erre tovább vonultak, vigigmuzsikáltak és énekeltek a községet s végül betértek a Baka Gábor-féle vendéglőbe, ott bort hoztattak és folytatták a mulat. st.

Mikor a legények a kocsimba bementek, már ott iszogattak csendes beszélgetés közben Sohár József, Soós János és még néhány baksai legény. Alig kezdtek a cigányok játszani, Sohár József felkelt az asztaltól és egy Zán Mari nevű leánnyal táncolni kezdett. Kajcsa Gyula intett a cigányoknak, hogy ne muzsikáljanak, s egyuttal rákiáltott Sohárra:

— It mi mulatunk! Mienk a cigány!

Sohár barátja, Soós János erre egy koronát adott a cigányoknak, hogy csak azért is huzzanak a cigányok uból zenéni kezdtek s Sohár tovább táncolt a leánnyal.

— Sohár kuss! Ne táncolj! — ordította Kajcsa vérbenforgó szemekkel.

Sohár válasza helyett kurjantott egyet s megpörgette a táncosnőjét. Kajcsában erre fölébredt a vadállat. Egy nagy konyhakéssel rontott Sohárra s a kést beledöfte annak hasába. A szurás olyan heves volt, hogy a kés bizonyára felnyársalja Sohárt, ha a kés hegye fenn nem akad Sohár vastag óraláncának karikájában. Így tompult a szurás hevessége, de Sohár így is rettenetes sebet kapott. Kajcsa azonban még nem érte be ennyivel. Sohár már félig ájultan a padlón fektűt, Kajcsa még akkor is szurkálta: egyszer a fejébe szurt, egyszer a karjába s egyik füleit is félig lehasította. A többiek a dühöngő legényt csak úgy tudták ártalmatlanná tenni, hogy sörösüvegekkel fejbe verték. Kajcsa erre elmenekült.

A véres harcnak még több sebesültje is van, de ezek sérülése nem jelentékeny. Így többek között Soós József csapos az arcán sebesült meg, mikor Kajcsát csitította.

A súlyosan sérült Sohárhoz elhívták dr. Stanovszky Nándor csesztregi körorvost, aki még az éjszaka folyamán ellátta kötésekkel. — Másnap pedig dr. Brünner József alsólendvai orvost viték ki a szerencsétlen legényhez.

Sohár állapota életveszélyes.

A vérgengző Kajcsa ellen a bűnvádi eljárás megindult.

— **Esküvő.** Vlay Imre, lapunk ügyestoflu munkatársa, aki mint a 48-ik közös gyalogezred kadettja az orosz fronton megsebesülve jelenleg Szombathelyen van ápolás alatt, holnap (hétfőn) vezető oltárhoz a szombathelyi székesegyházban Szabó J. Lilla urlányt. A csaták gyilkos viharából sok vitéz küzdelem után megért barátunk és munkatársunk házasságához — melynek régi, ideális szerelem az alapja — legbensőbb érzésünk minden jókívánságot fűzünk. Kívánjuk neki, hogy engedje meg a sors, hogy a harctérről — ahova néhány nap mulva gyógyultan vissza fog térni — épsében, egészséggel jöhessen haza minél előbb s itthon boldogul éljen!

— **Plebánosi beiktatás.** Mikes János gróf megyéspüspök Csácsics Józsefet a cserföldi plebániai javadalmakra kánonszerűleg beiktatta.

— **Megyéspüspökünk hadikölcsön jegyzése.** Gróf Mikes János megyéspüspök a harmadik hadikölcsönre 250.000 kor.-t jegyzett.

— **A 48-ik gyalogezred tisztikara a rokkant katonáknéért.** A nagykanizsai jölet iroda elnökéhez, Dobrovits Milán v. országgyűlési képviselőhöz az alanti értesítési intézte Koch Antal, a 48. gyalogezred ezredese Pilsenből:

„Nagyságos Uram! Ő császári és apostoli királyi felségének 85 születés napja alkalmából a cs. és. kir. 48 gyalogezred tisztikara a Pilsenben állomásozó pótzászlójánál egy „Rokkant alapot” létesített s e célra a rendelkezésére álló alapokból 2000 koronát adományozott. A rokkant alap az ezred tulajdona és célja: a hadjárat alkalmával kereset- és munkaképtelenné vált oly az ezred kötelékébe tartozó legénységi állományu egyének segélyezése, kik egyéb rokkant ellátásban nem részesülnek. A segélyezést az alap kamataiból a közigazgatási hatóságok meghallgatásával a rokkant alap tisztí választmányu eszközül. Ismerve Nagyságodnak a hadsegélyezés terén kifejtett fáradhatatlan, eredményes, hazafias működését, tisztelettel megkérem, sziveskedjék ezen intézményünket a vármegyei, valamint a helyisajtóban ismeretve támogatni és a jótékony egyetek pártfogásába ajánlani, hogy a becsült mezején rokkantná vált zalavármegyei vitézek nyomorát némiképp mi is enyhíthessük. Pilsen, 1915. szeptember 5-én, Koch Antal s. k., ezredes.”

Az emberséges mozgalmat mi a magunk részéről is melegen ajánljuk a jószívű zalai társadalom pártfogásába.

— **Kitüntetés a halál után.** Megírtuk egyik számunkban, hogy Biczó János 20-ik honvédegyalozredbeli hadapród, polgári iskolánk egykori növendéke, az orosz harctéren hősi halált halt. Most azt olvassuk a katonai rendeleti közlönyben, hogy a hős hadapródot halála után a nagy vitézségi érdemmel tüntették ki.

— **Kinevezés.** Mint mult héten közöltük, Apatic János pápai kir. járásbíróági irnokot, járásbíróágunk egykori tisztviselőjét, kineveztek Alsólendvára kir. telekkönyvvezetőnek. S új telekkönyvvezető a mult héten már meg is érkezett városunkba s elfoglalta hivatalát.

— **Polgári iskolánk egy volt növendéke az alsólendvai özvegyeknek.** Szerkesztőségünk a napokban fehér táboripostai utalványon husz koronát kapott a harctérről. A küldője, Tamaskó Dezső hadapród, polgári iskolánk egykori növendéke, az összeg hovatfordítását illetőleg a következő megható sorokat írja:

1915. szeptember 27.

Tekintetes Szerkesztőség!

B. címükre postautalványon feladtam ma husz koronát, kérem ezen csekély összeget a harctéren elesett alsólendvai családapák özvegyei közt szétosztani. S ezzel kapcsolatban arra kérem a tekintetes Szerkesztőseget, hogy b. lapja után üdvözlétemet a város közönségének tudomására juttatni sziveskedjék, s hogy a leghevessébb harcokban is örömmel gondolok vissza a régi kedves diákvárosra.

Maradtam hazafias tisztelettel

Tamaskó Dezső hadapród
221 3. sz. ábrnd. — Tábori posta 63.

Az egykori halás növendék minden dicsőretet megérdemlő jószívűségét halásan köszönjük az özvegyek nevében, kiknek sorsát így a szívén viseli. — Az összeget átadtuk a helybeli vöröskereszt egylet elnökőnének, Fusz F. Nándorné unónék, hogy belátása szerint rendelkezze vele. Tamaskó némas cselekedetét pedig követendő példakép állítjuk az itthoniak elé!

— **Az olasz zöldkönyv,** a volt szövetséges diplomáciai kutmérgezésének okmányára magyar fordításban is megjelent. Az olasz zöldkönyv iránt fokozott érdeklődés mutatkozik, mert a közvelemény érthetően kíváncsi a római diplomáciai boszorkánykonyha aktaszerű megnyilatkozásaira. A Népszava könyvkereskedés kiadásában megjelent 140 oldalas könyv ára 1K 20 fill. Kapható minden könyvkereskedésben.

— **Esterházy herceg egy egész falut felépít.** A soproni „Uj Élet” írja: Illetékes helyről értesülünk, hogy Esterházy Miklós herceg, a kiváló főur elhatározta, hogy körülbelül fél-millió koronányi költséggel egy egész falut felépít az északi Kárpátokban.

— **A megyei hírlapírás köréből.** A Keszthelyen megjelent „Balatonvidék” c. hetilapnál szerkesztő-változás történt. A lap szerkesztését dr. Csák Árpád, a megyei írói gárda régi, érdemes tagja vette át.

— **Oktober 18-án kezdődnek a jegyzések az új hadikölcsönre.** Mint értesülünk, a harmadik hadikölcsönre a jegyzések folyó hó 18-án fognak megkezdődni. Az aláírási felhívás ma fog megjelenni.

— **Magyar kitüntetés a magyar hősöknek!** Közjogi gravémének előtérbe tolasára nem alkalmasak a mostani viszonyok; a magyar nemzet jogos onrézete azonban nem térhet olyan sérüléseket, amelyek a birodalmi érdekek sérelme és a hadi szempont kára nélkül egy kis jóakarattal megszüntethetők. Egy ilyen sérelmre mutat rá az a megkeresés, amelyet Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye törvényhatósága intézett Zalavármegye törvényhatóságára. Rámutat az ország első vármegyéjének megkeresése arra a büszkeséges tényre, hogy a szövetséges magyar, osztrák és német államok katonái között is fölülmulhatatlan hősiességgel küzd a magyar katona. A katonai érdemek elismerésére osztott hadiérmekek dacára a legtávolabbról sem jelzik ennek a ténynek hivatalos elismerését, mert sajnálatul látjuk a kiosztott hadiérmekek között a magyar színűk, a címernek és a magyar nyelvnek teljes hiányát. Azt hisszük, nem lehet akadály annak, hogy a harczió hős magyar katona keblére magyar színű, magyar nyelvű és magyar címerű hadiérme kerüljön. Ép ezért Pestvármegye törvényhatósága fölróiratot intézett a kormányhoz e jogos kívánság teljesítése érdekében és felhívja arra Zalavármegyet, hogy a fölróirat hasonló állásfoglalással támogassuk.

— **Színészek a megyében.** Rác z Deszö színtársulata csütörtökön fejezte be szezonját Csáktornynán. A társulat jobb pártfogást érdemelt volna, mint amilyenben részesült. A színészek Csáktornyról Csurgóra távoztak.

— **A besorozott községi bírák felmentése.** A kormány rendeletileg intézkedett arról, hogy mindazok a községi bírák, akik a legutóbbi népfelkelő szemléken alkalmassáknak találtak katonai szolgálatra, ezen szolgálat alól való felmentésükért kérelmezhetik, ha igazolni tudják, hogy a községben tisztüket mással pótolni nem lehet.

— **Maximálták a burgonya árakat.** A belügyminiszter országosan meghatározta a burgonyáért követelhető legmagasabb árakat. A rendelet értelmében egy métermázsza étkészési burgonyáért, vezetésen a Rózsá, Hopehély, Magnum Bonum, Kifli, továbbá a sárgahéjú és husu burgonyáért 1915. október 31-ig 9 korona, november 1-től 30-ig 9 korona 50 fillér, december 1-től 31-ig 10 korona 50 fillér, március 1-től május 30-ig bezárólag 11 kor. Legmagasabb árat szabad kérni és fizetni. A rendelet már életbe is lépett. Tehát burgonyát a megállapított legmagasabb árnál drágábban vásárolni és árusítani tilos. Aki a tilalmat megszegi, két hónapi elzárással és 600 korona pénzbírsággal büntethető. Kicsinyben való árusításnál az ár a maximális árnál arányosan magasabb lehet.

— **Oroszok szökése a zalaegerszegi foglyitáborból.** Tegnapelőtt Muraföld község határában két orosz katona akarta magát a Mura déli partjára csónakon átvitetni. Tudomás szerzett azonban az oroszokról Alt István községi bíró és még idejében eleszte az oroszokat, kikről kiderült, hogy a zalaegerszegi foglyitáborból szöktek meg hadommagukkal, kik közül azóta már négyet elfogtak. A Murafölden elfogott oroszok egyike, Drigori Baravok 28 éves szakaszvezető, egy kozákezerdből való, a másik Tyerentyov Janek 23 éves galogos kozáember. A szökevények Szerbia felé törekedtek. Hátizsájuk tele volt élelmiszterrel, míg a jölekkü lakósköztől kaptak. Elégge furcsa, hogy a zalamegyei nép így segíti elő a foglyok szökésének lehetőségét.

— **Mit ír erről Az Est?** Minden országos, minden közérdekű kérdésben és Magyarországon az első kérdés, mert mindenki tudja, hogy amit valamiről Az Est ír, abban a kérdésben az az igazság, az a közvélemény, az a leghevesebb szempont. Amit Az Est ír, az után Magyarország legjobb újságírói mennek szerte a világon, felkeresik az eseményeket ott, ahol azok történnek, a gyárakban, a tanácskozási termekben, a diploma-ták szobájában, a csatatereken, a szerencsétlenség színhelyén; mindenütt, ahol az ember nyomoruságának és dicsőségének küzdelme lejátszódik. Az Est mindenütt ott van, ahol valami történik, azt akarjuk tehát, hogy ahol csak Magyarországon érdeklődnek az iránt, hogy mi történik a világon, legyen szintén ott Az Est, mert amellyel, hogy ez az igazán európai színvonalu

napilap a leggyorsabban ér el hozzánk, előfizetési ára is minimális, mert három hónapra csak 4 K 50 fillérbe kerül. Mutatványszámot lapunk olvasóinak szívesen küld Az Est kiadóhivatala, Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.

— **Sorozzák a harangokat!** A harangokat is megvizsgálják, megméri: nélkülözhetők-e Isten szolgálatában, vagy sem. Amelyik nem kapja meg a felmentvényt, az elhagyja a tornyot, a felhők és vi lámok szomszédját és elvárandorol, de egész másképen, mint Goethe vándorló harangja: úgy-nak, csiénséget üldözni, halált rópiéni ellenségeinkre. A kultuszminiszter megkeresésére a püspöki kar pontos kimutatást kért a nélkülözhető harangokról. Ebben a kimutatásban a plébánosoknak meg kell jelölniök, hány harangjuk van, mindegyiknek mennyi a hozzávetőleges súlya és milyen a fémkéverése. Ha egy templomban több harang van, megjelöndök, hogy melyiknek a megtartása fontos, esetleg melyiknek van műértéke. Mert a művészetet is kimélni akarja a hadvezetés. Az átengedett harangokért — sulyuk alapján — kártérítést fognak megállapítani, amelyek a háboru utánra új harangok beszerzéséhez felhasználhatnák.

— **A szökevény hadifoglyokat nem szabad segíteni.** A katonai hatóságok a megszköött hadifoglyok kézrekerítése alkalmával több esetben azt tapasztalták, hogy a közönség köréből egyesek élelemmel és utbaigazitással támogatják és elősegítik a hadifoglyok szökését. Mint hogy a hadifoglyok szökésének szándékos elősegítése büncselekmény, ennél fogva a belügyminiszter rendeletben utasítja az összes közbiztonsági közegeket, hogy a szökevény hadifoglyok kézrekerítése alkalmával abban az irányban is kötelesek nyomozni, vajjon a hadifoglyok szökését egyesek elősegíteték-e. A közönséget tehát figyelmeztetik, hogy ha a nyomozó hatóságok biztos adatokat szereznek arra nézve, hogy valaki a hadifoglyokat, dacára annak, hogy öket felismerte, szökésükben szándékosan támogatta, az illetőt nyomban le fogják tartóztatni s átadják az ügyészségnek.

— **Hova lehet tábori postai csomagot küldeni?** Október 4-étől kezdve öt kilós postacsomagok a következő számú tábori postákhoz küldhetők: 6, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 38, 40, 42, 44, 47, 48, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 96, 97, 98, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 116, 118, 119, 120, 121, 123, 124, 126, 127, 128, 130, 132, 134, 135, 137, 139, 141, 143, 144, 150, 154, 155, 156, 157, 158, 160, 161, 162, 164, 165, 166, 167, 171, 173, 175, 177, 178, 179, 181, 182, 183, 184, 200, 201, 202, 204, 206, 207, 208, 209, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 251, 252, 253, 254, 255, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 319, 320, 321, 322, 323, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 350, 351, 352, 353, 355, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 601, 602, 603, 604, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615 és 630. Ezen tábori postákhoz csomagok hetenként három napon, hétfőn, kedden és szerdán, a 11, 33, 51, 125, 149, 169 és 186. számokra azonban minden nap feladhatók. Gyűlékony, robbanó és romló tárgyat a csomagokba tenni tilos.

— **Hadifoglyoknak csak levelezőlapon írjunk.** A magyar hadifoglyokat gyámolító hivatal ismételten figyelmezteti a közönséget, hogy hadifoglyokkal való levelezésnél kizárólag levelezőlapok használata van megengedve. Leveleket a cenzura és a posta nem továbbít. Lehetőleg német nyelven írjunk, olvashatóan és minél rövidebben.

— **„Szent Skarabásus.”** Else Jerusém világhírű regénye, a „Szent Skarabásus” néhány évvel ezelőtt magyar fordításban is megjelent. A könyv páratlan sikere — rövid idő alatt tízezer példány fogyott el — és a nagy kereslet arra indította a kiadó, hogy a teljes szöveg mellett o csö kiadásban tegye hozzáférhetővé a nagyszerű regényt. Az első kiadás 45 9 korona volt, az új 552 oldalas kiadás árát a Nepszava könyvkiadóval alant csinos kiállításban 3 koronában állapította meg. A kitűnő fordításban megjelent mű bármely könyvkereskedés útján megszerzhető.

— **Sztúgrasztott rablóbanda.** A Muraközben heteken át négy szköött katonából álló rablóbanda garázdálkodott. Tíz községben követ-

tek el az elvetemült emberek betörést s nagymennyiségű élelmiszert, ruhaneműt s tekintélyes pénzüsszeget sikerült összeharcolniok. A strídóvári csendőrségnek végre sikerült a banda fejét, Novinscsak György erzsébeti legényt, a pozsonyi 5. szekerészrezd szökevényét elfogni, a többi azonban megszköött. Novinscsakot átadták csapattestének.

— **Az untauglichok újraszorozása Zalabán.** A minap közölte a hírt az egész magyar sajtó, hogy a kormány újra sorozza mindazokat, akiket a népfelkelő múlt évi sorozása alkalmával a népfelkelői gyűveres szolgálatra alkalmatlannak találtak, vagy mint alkalmatlanok a hadsereg kötelékéből elbocsátottak. Az erre vonatkozó rendelet tegnapelőtt kapta meg Zalavármegye. Az új sorozáson 19 évesőt 42 évesig vesznek részt a népfelkelők. A sorozásokat az egész ország területén december 31-éig be kell fejezni. *Az új sorozáson alkalmassnak nyílvántott 19—42 éves népfelkelők minden valószínűsége szerint előbb fognak bevonulni, mint a nemrég besorozott 42—50 éves öreg legények.* Az újonnan elrendelt népfelkelői bemutató szemlére vonatkozó hirdetményt a legközelebbi napokban teszük közzé.

— **A 18 éves népfelkelők,** mint tudvalevő, október 1-én tartoznak bevonulni. Ez alkalmából kormányrendelet jelent meg, amelynek értelmében az alkalmassnak talált iparos- és kereskedőtanoncokat — ha tanulóléjük kétharmad részét kitöltötték — a bevonulás előtt fel kell szabályítani, de a munkaadó az ilyen segédet a háboru után tartozik visszafogadni és egy évig alkalmazni.

— **Fogházra ítélt városi képviselők.** A nagykanizsai rendőrség a múlt év november havában maximálta a piaci árakat. Az ármegállapítás nem tetszett a kiskánizsaiaknak s sztrájkba léptek, nem vittek be semmit a városi piacra. A rendőrség kutatni kezdett a sztrájk szírói után s kinyomozta, hogy Anek József, Plander Boldizsár, Karlovics József és Mátés József városi képviselőik izgattak a kiskánizsaiak között, sőt nekik egyben a piacon a rendőrt is megtámadta, aki az árakat akarta ellenőrizni. A képviselők ellen eljárás indították, melyben a napokban volt a tárgyalás s Aneket 2 hónapi fogházra és 500 K pénzbüntetésre, Plandert másfél hónapi fogházra és 400 kor. pénzbüntetésre, Karlovicsot egyhávi fogházra és 200 kor. pénzbüntetésre és Mátést 14 napi fogházra- és 100 korona pénzbüntetésre ítélte a törvényszék.

— **Bömbölő Piku „munkában.”** Az alsólendvai környék haramiáján, a Bömbölő Pikut (helyes néven Fehér Mikóst) még mindig nem lehetett ártalmatlanná tenni, pedig az egész vidék csendőrsége nyomoz utána. Pénteken a gosztoiati hegyen látták kóborolni. Betért Treiber József hájékába s enni kért. Adtak neki s ő halából még aznap éjjel betört hozzájuk s zsirt és élelmiszert rabolt. Azóta megint nyoma veszett.

— **Árviz vidékünkön.** A napok óta tartó esőzés következtében a múlt héten ismét árviz volt vidékünkön. A városunk alatt húzóddó patakok kiléptek medrükből s az egész környéket beláthatatlan tengerként elborította s szennyes áradat. Az árviz az alacsonyabb fekvő Alsóutakat kerteget is elöntötte. Csütörtökön végre apadni kezdett a víz s ma már alig látszik meg a nyoma a pár nap előtti nagy áradásnak.

— **„AZ ERDEKES UJSÁG”** harmadik évfolyamának utolsó negyedehez érkezett. Aránylag rövid idő alatt még jókeret vert a magyar közönség lelkében, és ma már fogalom. Jelenti a lepest tartást az eseményekkel, az érdekesseget, az illusztrációk kimeríthetetlen gazdagságát és szépségét, a látni- és olvasnivalók izléses csoportosítását és jelenti mindenkifelelt a nyomdai kiállításnak olyan művészi nívóját, amirőre idáig Magyarországon példa nem volt, de a külföldön is csak kevés. A magyar közönség méltányolta Az Erdékes Ujságnak ezt az utolsó jelentőségét s kegyeibe fogadta ezt a képes lapot. Az Erd. Kes. Ujság ezt a kegyet azzal az állandó törekvessel akarja meghálálni és megőrizni, hogy mindig többet, szebbet és érdekesebbet nyújt a közönségnek. Ezt a célt szolgálják minden követő pályázatait, szívből-szebb képei, melyeket minden rendelkezésre álló és felkutatható forrásból iparkodik beszerezni és a közönségnek bemutatni. Ezt a célt szolgálják mellékletei s időnkint, különösen ünnepi számával együtt kiadott ingyenes könyvmellékletei és azok a rendkívül kedvezmények, amelyek meglepő művészi szépségűkkel és olcsóságukkal már eddig így meggyerték a közönség elismerését és tetszését. Az Erdékes Ujság régi nagy terjedelmében s kipróbált művészi kiállításban lehetőleg még tökéletesdnie iparkodik, esetenként mellékleteket fog adni, megmarad annál a tradíciójánál, hogy időnkint ingyenes regény- vagy novella-köteteket, különálló gyermekmellékleteket, karácsonyra ingyen naprt és ingyen, műértéki képeslevezőlapokat fog nyújtani a közönségnek. Egyben pedig arra a nagy érdeklődésre való

tekintettel, amellyel a közönség Az Érdekes Ujság Háborus Albumának első két füzetét fogadta, egyúttal előfizetést hirdet Az Érdekes Ujságra és Az Érdekes Ujság Háborus Albumára. Az Érdekes Ujság előfizetési ára egy negyedévre 3 korona, a Háborus Albummal együtt negyedévre 8 korona. Az Érdekes Ujság kiadóhivatala Budapest, V., Vilmos császár-ut 78. szám alatt van.

— **Vasuti kalauzoknak borraivalót adni tilos.** Hogy az utasok jó borraivalóért külön fülkét vagy jó helyet kapjanak, megszűnt. A kereskedelemügyi minster rendeletet adott ki, mely szerint tilos a borraivaló elfogadása. A rendelet a borraivaló elfogadását fegyelmi vétségnek minősíti és ez szerint jár el azok ellen, akik ezen tilalmat túllépik.

— **Apagyilkos parasztleány.** Tapolcáról jelentik: Szabó Károly 23 éves balatonhenyei suhanc már régen hadilábon állt édesapjával, aki őt könnyelmű életmódja miatt többször megdorgálta. A fiu ezért bosszút forralt és a múlt héten, midőn este édesatyja a szőlőtől hazafelé tartott, meg este és követ agyonütötte. A gyilkos fiut letartóztatták és bekísérték a zalaegegerségi kir. ügyészség fogházába.

— **Utonállás.** Stridóvárról írják: Györgyhelyen a korcsmában iddógalt Nemece István gáborvölgyi földmives. Zadravecz Ferenc rovoitmultu suhanc a korcsmában látta, hogy Nemece ötvenkoronással fizet, egy völgyben megleste a földmivest, leteperte, fojtogatta s elrabolta 40 K pénzét. A stridóvári csendőrség a vakmező rablót letartóztatta és átadta a bíróságnak.

Rendelje meg lapunkat a harctéren levő férje, fia, testvére, rokona stb. részére. Nagy örömet szerez nekik. Lapunkat a táborig posta rendszeren kézbesíti!

Hadba vonulóknak ! nélkülözhetetlen !

Legjobb gyártmányu önborotváló készülék

egész finom, nikkel kivitelben, díszes bőrtokban, 6 db. késsel igen jutányos árban kapható

Balkányi Ernő üzletében
Alsólendva.

Könyvnyomdába egy jó magaviseletű 13-14 éves

TANONC,

vagy esetleg egy ügyes

tanulóleány

emelkedő fizetéssel felvétetik.

Bővebbet Balkányi Ernőnél.

1, 2 és 4 filléres

táborig levelezőlapok

bármely mennyiségben kaphatók

Balkányi Ernőnél, Alsólendva

Tanító urak figyelmébe

ajánlom, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által engedélyezett és Zalavármegye kir. tanfelügyelősége részéről 663/1911. szám alatt iskolai használatra ajánlott

Zalavármegye nagy fali térképe

a legújabb kiadásban, rendkívül izléses hétszin nyomásban elkészült. A térkép 115 cm. magas és 160 cm. szélességű. Ára — erős vászonra huzva, lécekkal ellátva — 22 korona.

Kapható vagy megrendelhető: **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papirkereskedésében, Alsólendván.

• **Mutatványszám ingyen!** •

• **Mutatványszám ingyen!** •

Hirdetések jutányosan felvételnek e lap kiadóhivatalában

Nagyobb mennyiségű jó állapotban levő **használt hordó** 200-400 literig, megvételre kerestetik. =

Cím megtudható a kiadóhivatalban.

6050

közj. hit. bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolja, hogy a **KAISER-féle Mell-Karamella** három fenyővel

Konoges rekedtség, hurut, elnyálkásodás és gőrcsős köhögés

ellen legbiztosabban használhatók. Csomagonként 20 és 40 fillér, dobozban 60 fillérért

kapható Alsólendván Fuss F. Nandor gyógyszerüzletében.

*-109

Alkalmi ajándékok!

Alkalmi ajándéknak legalkalmasabb **zsebórák, láncok, arany és ezüst ékszerek, China-ezüst disztárgyak, evőeszközök stb.**

legnagyobb választékban, jutányos áron kaphatók

Mayer Ödön órás és ékszerésznél
ALSÓLENDVA, Főutca.

Nagy raktár fali- és ébresztő-órákban, valamint látszerészeti cikkekben, időmérőkben stb. Javítások szakszerűen végeztenek!

Előfizetőknek
ingyenes hirdetési
rovata.

Ipar és kereskedelem

Előfizetőknek
ingyenes hirdetési
rovata.

HELYBELIEK:

ASCHERL JÓZSEF építész, építési vállalkozó. Elvállal építési tervek készítését, mindennemű építkezést, valamint szakvélemény adását.

BADER HERMAN cipész. Kész cipők raktára.

BLAU SANDOR vasuti vendéglője az állomásnál.

BLAU és BARTOS rőtösáru- és készruha-üzlete. Nagy raktár uri-divat cikkekben.

BECK OSZKÁR fodrászterme Főut., Tivadar-f. ház

DEUTSCH JÁNOS vendéglője a Vasuti-utcában

ERMÉNYI JÁNOS babsütő és mézeskalácsos.

EPPINGER SAMU téglagyáros és gőzmalomtulaj.

FERENCZY JÓZSEF vendéglős.

FREYER FÜLÖP üveg-, porcellán-, fűszer- és vegyészárkereskedése.

FEHÉR ANTAL köröm- és kocsi-kovács.

FUCHS JÁNOS borbély- és fodrász, Főut.

GOMBOSY és WENDL fűszer-, csemege-, rövid-, norinbergi-, üveg- és porcellán-áru kereskedése.

GROSZ FERENC bérkocsi-vállalata. Kényelmes bérkocsi mindenkor rendelkezésre áll.

GÖNCZ GABOR pékmester

Özv. GÁLLITS TAMASNÉ kéményseprő-mesternő

GUNDERLACH ANTAL asztalos Szentjános-utca

Özv. GREGORENCICS JÓZSEFNÉ szikviz-gyára, Alsó-utca.

HEGEDICS ISTVÁN eszmadia.

HEGEDÜS SÁNDOR butor- és épület-asztalos. Kész butork és különféle koporsók nagy raktára.

KLEIN DÁVID szállítási (spediteur) vállalata

LEVASICS FERENC építőiparos.

MAYER ODÓN órás és ékszerész. Nagy raktár china-ezüst árúban.

Elvállalja vasgyűrűk arannyal való bélelését.

MAURER FERENC szobafestő és mazoló.

MARTON KÁLMÁN vaskereskedése. Legnagyobb választék vas- és vasalásokban. Varrógép-, gas. asági gép-, szén-, cement- és malomkő-raktár.

MURSICS LAJOS építőiparos.

NEUBAUER ANDRÁS „Korona” nagyvendéglője

NÉMETH PÁL épít- és géplakatos.

POLLÁK LAZAR nagykereskedő. Dohány és szivar nagy-árúda.

PERKÓ VENDEL hentesáru-üzlete a Főuton.

REICHENFELD LAJOS mészáros és hentes-üzlete, Főut, Balkányi-ház.

„SCHRANTZ-ÁRUHAZ” (Alsólendva, Templom-ter, dr. Filkor-féle ház) legolcsóbb bevásárlási forrás rőtös-, rövid- és divatáru-cikkekben.

SIPOS DANIEL elsőrendű uriszabó (Főut).

SIMONKA JÁNOS szijgyártó.

SCHAFFHAUSER ENDRE mechanikus. Elvállalja varrógépek és kerékpárok javítását.

Id. SCHWARCZ SAMU fűszer-, liszt-, gabona- és szénkereskedése

STERMAN JÓZSEF ácsmester

SCHÖN JENŐ vegyész- és bőrkereskedése a vasuti állomás átellenében.

SPIEGEL ADOLF, a vasuti vendéglő bérője.

TIVADAR FERENC vas- és fűszerkereskedése.

TAKÁTS FERENCZ asztalos.

TERTSZENYÁK ISTVÁN kőfaragó és szobrász. Kész sűrőraktár, Szentjános-utca

TOPLAK JÁNOS vegyeskereskedése. mész- és cement-raktára és cement-áru készítése.

TOMKA GYÖRGY vas- és fűszerkereskedése

VARGA MÁTYÁS Alsólendva. Elad szőlőoltványokat, valamint a legjobb fajú csemegezőlőt kilónként és kosarankint. Vidékre is szállít utánvételrel, vagy a pénz előzetes beküldése mellett.

WORTMAN BENŐ rőtös- és divatáru-kereskedése.

WEISZ LIPÓT divatárkereskedése és Tip-Top-féle cipő raktára

WALTERSDORFER ADOLF mészáros.

WOLFSOHN HENRIK központi kávé.

VIDÉKIEK:

ÁG ISTVÁN vendéglős Lendvahosszúfalua.

BRÜLL KÁROLY gőzmalma Rédics.

CSEKE KÁROLY csesztreg-paraszai gőzmalma.

DOMA JOZSEF vendéglős Lendvasárhely

DZSUBAN JÁNOS vendéglős Alsólakos.

DOMJÁN SANDOR cipész Szentgyörgyvölgy.

EPPINGER SALAMON és FIA kereskedése Csesztreg. Eternit-pala raktár.

EPPINGER JÓZSEF kereskedő Csesztreg.

FRANKÓ ANTAL vendéglője Bántornya.

FÜRST ALAJOS kereskedő Kerkaszentmiklóson.

FÜRST ADOLF vendéglős Rédics.

FÖLDES MÓR „Royal”-kávéháza Csáktornyan.

FRANKÓ GEZA vendéglős Lendvaerdő (Renkóc)

FLESCH MANÓ vendéglős Rédics.

FRIEDRICH JÓZSEF gabonakereskedő Belatinc

GIDER GUSZTAV vendéglős Zsitkóc.

GÁL JÓZSEF molnár Petesháza.

GAAL SÁNDOR molnár Rédics.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Bántornya.

HORVÁTH MÁRTON bádógosmester Belatinc.

HERZFELD MÓR kereskedő Celldömölk.

HERZ MÓR kereskedő Velemér (Vasm.)

JERICS IVÁN ácsmester és kutszivattyu-berendezési vállalkozó Murahely.

Özv. KRAUSZ FÜLÖPNÉ vegyeskereskedése Lendvahosszúfalua.

KOVÁCS FERENC vendéglős Alsómorác (Vas-m.)

KÖLLER JÁNOS vegyeskereskedő Góntérháza

KEMÉNY MÓR kávéháza Muraszombat.

KOHN LIPÓT mész-, cement- és deszka-nagykereskedése, Eternit-pala elárúsítása Muraszombat

KRALL MÁTYÁS mechanikus kerékpár- és varrógép javító műhelye Csáktornyan.

KANCSAL ISTVÁN vendéglős Rédics

KONTLER KÁROLY vegyeskereskedése Lendvahosszúfalua.

KÓSA FERENC cipész Nemesnép.

LOVE NYAK VINCE borbély Lendvasárhely

LACHENBACHER JÓZSEF kereskedő Zalabaksa

MILHOFER TESTVEREK vegyeskereskedése Lendvasárhely.

MAYER JAKAB kereskedő Muraszzerdahely.

NEUBAUER PÉTER vendéglős Kebelesztmárton

NEMETH ISTVÁN eserepes-m. és tetőfedő Resznek

POLLÁK SAMU vendéglős Murahely (Deklezsín.)

PREISS IGNÁC kereskedő Szentgyörgyvölgy.

PERKÓ FERENC vegyeskereskedő Gáborjánháza

PACSAI LÁSZLO köröm- és kocsi-kovács-mester Nemesnép.

PFANCELTER KÁROLY a „Vigadó” bérője Iglo.

ROSENBERGER DAVID kereskedő Zalabaksán.

RECHNITZER JOZSEF kereskedése Kislippa.

REINER LÁSZLO vendéglős Felsőszemenye.

REVERENCICS ISTVÁN vendéglős Siófok

SBÜL KÁROLY vendéglős Radamos.

SCHWARCZ LIPOT butorkereskedő Varasd.

SABJANICS MÁRTON asztalosmester és deszka-kereskedő, Adorjánfalva.

SALAMON JÁNOS molnár Lovászi.

SZABO FERENC cipész Lendvasárhely.

SZOCÁK LAJOS cipész Csesztreg

SZABÓ LAJOS vendéglős Resznek.

STIMECZ ANTAL kereskedő Felsőszemenye.

TURNAUER BÉLA kereskedő és vendéglős Murarév

TÓKA LAJOS málma s lisztraktára Csentevölgy

TOPLAK JÁNOS ácsmester Bakónak.

TIBOLD ANDRAS vendéglős Belatinc.

„VADÁSZKÜRT” nagyszálloda Budapest.

VARGA JOZSEF vendéglős Lendvasárhely.

VASS GÉZA asztalosmester Csesztreg.

WALTERSDORFER IGNAC sörkereskedő Ujpest.

WOLFARTH LAJOS mérnök Muraszombat

WEISZENSTERN IGNÁC vendéglős Bántornya.

WEINSTINGL JAKAB uradalmi málma Böhönye (Somogy-m.)

Az olasz háboru térképe

Ára 1 korona

Tartalmazza az összes helységeket, folyókat, hegyeket, erődítéseket stb.

Kapható:

Balkányi Ernő üzletében

Alsólendván.

Gyönyörű illusztrációk!

A most folyó világháborúnak valóssággal szenzációját képezi a folyóirat, mely 32 oldal terjedelemben, gyönyörű illusztrációkkal

24 fillér

A füzetek hetenkint egyszer jelennek meg!

A füzetek állandóan kaphatók BALKÁNYI ERNŐ könyvkereskedésében Alsólendván.

Érdekfeszítő olvasmányok!

A Világháboru Képes Krónikája

Mesésen olcsó árért!

címmel jelenik meg. Minden füzethez Jókainak a „Jövő század regénye” c. művéből egy iv van csatolva, azonkívül műmellékletek.

Egy-egy füzet ára csak 24 fillér!

24 fillér